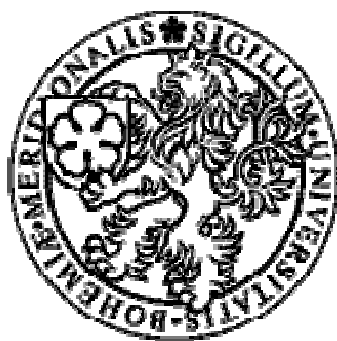

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA MATEMATIKY

POVINNÉ RUČENÍ A HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ladislav Voráček
Finanční matematika

České Budějovice, duben 2007

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury.

V Českých Budějovicích dne

.....
Ladislav Voráček

Poděkování

Děkuji vedoucímu závěrečné práce, Ing. Pavlu Pokornému, za odbornou pomoc a teoretické i praktické rady při zpracování bakalářské práce.

.....
Ladislav Voráček

Anotace

V této bakalářské práci se zabývám povinným ručením, jeho historií a současností. Porovnávám rozdíly mezi povinným ručením a havarijním pojištěním, co které pojištění kryje. Zabývám se také srovnáním u vybraných pojišťoven z hlediska cen a rozsahu krytí rizik.

Tato práce by měla poskytnout čtenáři komplexní informace o odpovědnosti z provozu vozidla v ČR.

This thesis is concerning about compulsory road traffic act insurance, its history and present. The Thesis compares differences between a compulsory road traffic act insurance and a wrecking crane insurance and say what is covered with each type of the insurance. The Thesis is comparing some chosen insurance company in the view of price and range of risk protection.

This thesis is able to give the komplex information to everyone about responsibility of operating a vehicle in Czech Republic.

Obsah

1.KAPITOLA.....	7
Úvod	7
2. KAPITOLA.....	8
Historický vývoj povinného ručení a havarijního pojištění.....	8
2.1 Předválečný vývoj	8
2.2 Poválečný vývoj	9
3. KAPITOLA.....	10
Povinné ručení.....	10
3.1 Odpovědnost z provozu motorového vozidla u nás.....	10
3.2 Pojistitel nehradí.....	11
3.3 Povinnosti pojištěného.....	12
3.4 Pojistné plnění	13
3.5 Právo pojistitele na úhradu vyplacené částky	14
3.6 Zánik pojištění odpovědnosti.....	14
3.7 Škodní zástupce.....	15
3.8 Česká kancelář pojistitelů.....	17
3.8.1 Česká kancelář pojistitelů v rozsahu stanoveném zákonem	17
3.8.2 Garanční fond	18
3.8.3 Informační středisko Kanceláře	19
3.9 Evidence pojištění odpovědnosti	19
3.10 Hraniční pojištění	20
3.11 Kontrola pojištění odpovědnosti.....	21
3.12 Bonus a malus	22
4. KAPITOLA.....	24
Havarijní pojištění	24
4.1 Předmět havarijního pojištění.....	24
4.2 Rozsah plnění havarijního pojištění	24
4.3 Výše pojistného	25
4.4 Oznámení pojistné události	26
5. KAPITOLA.....	27
Rozdíl mezi povinným ručením a havarijním pojištěním.....	27
5.1 Co je hrazeno havarijním pojištěním a co povinným ručením?	27
5.2 Cena povinného ručení a havarijního pojištění.....	28
5.2.1 Havarijní pojištění	28
5.2.2 Povinné ručení	29
5.3 Povinnost uzavírat pojištění	29
6. KAPITOLA.....	30
Obsah právních pojmů	30

6.1 Vymezení pojmů	30
6.1.1 Silniční vozidlo	30
6.1.2 Tuzemské vozidlo	30
6.1.3 Cizozemské vozidlo	30
6.1.4 Pojistitel	30
6.1.5 Pojistník	30
6.1.6 Pojištěný	31
6.1.7 Poškozený	31
6.1.8 Škodná událost	31
6.1.9 Kancelář pojistitelů	31
6.1.10 Zelená karta	31
6.1.11 Členský stát	31
6.2 Provoz motorového vozidla	31
6.2.1 Dálnice	32
6.2.2 Silnice	32
6.2.3 Místní komunikace	32
6.2.4 Účelová komunikace	32
6.3 Seznam cizích států	32
7. KAPITOLA.....	34
Pojistná smlouva.....	34
7.1 Pojistná smlouva.....	34
7.2 Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu	34
7.3 Výjimky z pojištění odpovědnosti	34
7.3.1 Cizozemská vozidla	34
7.3.2 Integrovaný záchranný systém.....	35
7.3.3 Ministerstvo obrany	35
7.4 Náležitosti pojistné smlouvy	35
8. KAPITOLA.....	36
Porovnání vybraných pojišťoven z rozsahu krytí rizik a cen	36
pojištění	36
8.1 Česká podnikatelská pojišťovna	36
8.2 Kooperativa	37
8.3 ČSOB Pojišťovna	38
8.4 Shrnutí	39
ZÁVĚR.....	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	42

1.Kapitola

Úvod

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel bylo u nás zavedeno již v první polovině třicátých let minulého století. V období centrálně řízené ekonomiky mělo formu zákonného pojištění se všemi prvky monopolního pojištění v nekonkurenčním prostředí.

Zásadní přelom v tomto pojištění nastal dnem 1. ledna 2000, kdy nabyl plné účinnosti zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). Na základě této právní úpravy došlo po téměř padesáti letech k demopolizaci pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a k jeho návratu do systému soukromého pojištění.

Uvedený zákon byl v souvislosti se změnami právního řádu České republiky a práva ES novelizován zákonem č. 307/1999 Sb., zákonem č. 56/2001 Sb., zákonem č. 320/2002 Sb. a zákonem č. 47/ 2004 Sb., čímž bylo dosaženo plné harmonizace i s právem ES.

2. Kapitola

Historický vývoj povinného ručení a havarijního pojištění

2.1 Předválečný vývoj

Jak a proč vůbec bylo zavedené povinné ručení a havarijní pojištění? Jeho motivy je třeba hledat v tlaku veřejnosti na ochranu zájmů širokých vrstev obyvatelstva. Rozšiřování automobilismu, zejména v období po hospodářské krizi třicátých let minulého století, ohrožovalo účastníky silničního provozu, jimž bylo třeba zajistit nejen právo na náhradu škody, ale i jeho faktickou splnitelnost bez ohledu na schopnosti řidiče nebo provozovatele zaplatit náhradu.

Historie povinného ručení a havarijního pojištění na našem území počíná dnem 26.3. 1935. Toho dne vydaný zákon o jízdě motorových vozidel zaváděl povinnost odpovědnosti pojištění pro všechna motorová vozidla. Soukromé pojišťovny v Československu přijaly toto zákonné opatření s nechutí, neboť pro ně to znamenalo zejména zvětšení rozsahu administrativní zátěže. Především šlo o práce spojené s „Fondem pro podporu při úrazech motorovými vozidly“. Tento fond byl zřízen ze zákona, a pojišťovny provozující tento druh pojištění byly povinny do tohoto fondu přispívat částkou 1% předepsaného čistého pojistného („ryzí pojistné prémie“).

Z prostředků tohoto fondu se měly vyplácet podpory osobám, které utrpěly úraz motorovým vozidlem a škoda jim nemohla být uhrazena osobou za úraz odpovědnou (např. v případě, kdy pachatel nebyl zjištěn).

Další administrativní práce byla spojena s povinností pojišťoven vydávat pojistníkům potvrzení o tom na jaké částky je motorové vozidlo pojištěno a na jakou dobu bylo pojistné zapláceno.

2.2 Poválečný vývoj

K celkovému přepracování právní úpravy pojištění došlo po znárodnění československého pojišťovnictví, dekretem vydaným prezidentem republiky Edvardem Benešem v roce 1945 a sloučení znárodněných pojišťoven a expozitur cizozemských pojišťoven vyhláškami ministerstva financí v roce 1948. Vznik státní pojišťovny a právní úprava pro hlavní druhy pojištění byly vydány v roce 1950.

V roce 1950 byl změněn statut povinného ručení z pojištění smluvně povinného, jak jej stanovil výše zmiňovaný zákon z roku 1935, na pojištění zákonné. Vznik pojištění již tedy nebyl vázán na sepsání pojistné smlouvy, nýbrž na samotnou existenci vozidla a jeho provozovatele. Také byla odstraněna nákladná a složitá agenda, spojená do té doby s povinným ručením – bylo zavedeno placení pomocí složenek.

Další podstatnou změnu do povinného ručení přinesl rok 1968 a vpád vojsk pěti zemí Varšavské smlouvy do Československa. Dne 16. 10. 1968 byla podepsána smlouva mezi vládou ČSSR a SSSR o podmínkách dočasného pobytu sovětských vojsk na území ČSSR. Podle této smlouvy se vláda Sovětského svazu zavázala uhradit škody způsobené na území ČSSR sovětskými jednotkami nebo osobami k nim patřícími.

Poslední důležitou změnou bylo zřízení „České kanceláře pojistitelů“ jako právnickou osobou, která byla zřízena zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla dne 30. července 1999 jako profesní organizace pojistitelů, kterým bylo uděleno Ministerstvem financí ČR povolení k provozování pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

3. Kapitola

Povinné ručení

3.1 Odpovědnost z provozu motorového vozidla u nás

Pojištění odpovědnosti se vztahuje na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. Pojištěný má nárok, aby pojistitel za něho nahradil v rozsahu a ve výši podle zvláštního právního předpisu poškozeným uplatněné a prokázané nároky na náhradu

- škody na zdraví nebo usmrcením
- škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci
- škody, které mají povahu ušlého zisku
- účelně vynaložených nákladů spojených s právním zastoupením při uplatňování nároků, pokud ke škodné události, ze které tato škoda vznikla, došlo v době trvání pojištění odpovědnosti

Škoda se hradí v penězích, maximálně však do výše limitu pojistného plnění stanoveného v pojistné smlouvě.

Pojistná smlouva týkající se pojištění odpovědnosti musí být uzavřena tak, aby toto pojištění na základě jediného pojistného platilo na území všech členských států a dalších států uvedených v seznamu států, který stanoví ministerstvo vyhláškou. Pojistitel je povinen tuto platnost pojištění na zelené kartě vyznačit. Pojištění odpovědnosti platí i na území jiných států. V případě škody způsobené provozem tuzemského vozidla na území jiného členského státu se rozsah pojištění odpovědnosti řídí právní úpravou tohoto jiného členského státu.

Pojištěným je každá osoba, který odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. Pojištění se takto vztahuje např. jak na odpovědnost provozovatele, tak i na řidiče odpovídajícího za škodu.

Novela zákona z roku 2004 (zákon č. 47/2004 Sb.) rozšířila ustanovení o jednorázové odškodnění pozůstalým. Těm v případě vzniku škody usmrcením jim blízké osoby náleží následující částky

- manželovi nebo manželce 240 000 Kč,
- každému dítěti 240 000 Kč,
- každému rodiči 240 000 Kč,
- každému rodiči při ztrátě dosud nenarozeného počatého dítěte 85 000 Kč,
- každému sourozenci zesnulého 175 000 Kč,
- každé další blízké osobě žijící ve společné domácnosti s usmrcený
- v době vzniku události, která byla příčinou škody na zdraví s následkem jeho smrti 240 000 Kč

Vstupem České republiky do Evropských společenství dochází k zásadním změnám také v teritoriálním rozsahu pojištění. Nová úprava, která nabyla účinnosti dnem vstupu České republiky do Evropské unie, je reakcí na ustanovení směrnic ES týkajících se pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Svoboda pohybu osob jako jedna ze základních svobod Společenství vyžaduje odstranění všech překážek, které brání nebo ztěžují její praktické uplatnění. V případě provozu vozidel to znamená přinejmenším platnost pojištění odpovědnosti na celém teritoriu Společenství, a to za jedno pojistné. Takto se zabezpečuje, že každá osoba ve Společenství poškozená provozem motorového nebo jeho přípojného vozidla při jeho provozu na teritoriu Společenství bude vždycky odškodněna. To znamená, že se tato povinnost týká nejen pojištění uzavíraného k vozidlům registrovaným na území společenství, ale i pojištění odpovědnosti z provozu vozidel ze třetích států, která vstupují na území Společenství bez ohledu na to, na které území členského státu vstupují. Takové pojištění pak musí být účinné po celou dobu pohybu těchto vozidel na území Společenství.

3.2 Pojistitel nehradí

- škodu, kterou utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla škoda způsobena
- škodu, za kterou pojištěný odpovídá svému manželu nebo osobám, které s ním v době vzniku škodné události žily ve společné domácnosti
- škodu vzniklou manipulací s nákladem stojícího vozidla

- náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění (péče) nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku škody na zdraví nebo usmrcením, které utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla tato škoda způsobena,
- škodu vzniklou provozem vozidla při teroristickém činu nebo válečné události, jestliže má tento provoz přímou souvislost s tímto činem nebo událostí

V případě střetu vozidel, která jsou ve vlastnictví téže osoby, se škoda způsobená této osobě hradí pouze tehdy, jestliže jde o různé provozovatele vozidel zúčastněných na vzniku škodné události a jestliže není současně tato osoba provozovatelem vozidla, na němž byla tato škoda způsobena.

3.3 Povinnosti pojištěného

Pojištěný je povinen bez zbytečného odkladu písemně oznámit pojistiteli, že došlo ke škodné události. Předložit k tomu příslušné doklady a v průběhu šetření škodné události postupovat v souladu s pokyny pojistitele.

Pojištěný je povinen bez zbytečného odkladu doložit poškozenému na jeho žádost údaje nezbytné pro uplatnění práva poškozeného na náhradu škody, zejména své jméno a příjmení a bydliště, jméno a příjmení a bydliště nebo obchodní jméno a sídlo, popřípadě místo podnikání vlastníka vozidla, obchodní jméno a sídlo, popřípadě místo podnikání pojistitele, u něhož bylo sjednáno pojištění odpovědnosti, číslo pojistné smlouvy. Uvést je třeba především

- dobu a místo škodné události (dopravní nehody),
- údaje o pojištění,
- údaje o vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena (druh, tovární značku a typ vozidla, VIN, popřípadě výrobní číslo karoserie)
- údaje o poškozeném a rozsahu způsobené škody
- popis vzniku a průběhu škodné události
- číslo pojistné smlouvy a údaje o platnosti pojištění
- název a sídlo orgánu Policie ČR, který provádí šetření škodné události

Dojde-li při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující částku 50 000 Kč, je účastník dopravní nehody povinen tuto nehodu neprodleně ohlásit příslušníkovi Policie ČR. Jinak se vystavuje nebezpečí postihu za přestupek, kde mu hrozí ztráta 7 bodů, pokuta ve správním řízení 2500-5000 Kč a zákaz činnosti řízení motorových vozidel od 1 do 6 měsíců.

3.4 Pojistné plnění

Poškozený má právo uplatnit svůj nárok na plnění u příslušného pojistitele nebo u Kanceláře, jedná-li se o nárok na plnění z garančního fondu. Plnění pojistitele je splatné do 15 dnů. Jakmile pojistitel skončil šetření nutné k zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit nebo jakmile pojistitel obdržel pravomocné rozhodnutí soudu o své povinnosti poskytnout pojistné plnění.

Pojistitel je povinen provést šetření škodné události bez zbytečného odkladu. Ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy bylo oprávněnou osobou uplatněno právo na plnění z pojištění odpovědnosti, je pojistitel povinen

- ukončit šetření pojistné události a sdělit poškozenému výši pojistného plnění
- podat poškozenému písemné vysvětlení k těm jím uplatněným nárokům na náhradu škody, které byly pojistitelem zamítnuty nebo u kterých bylo plnění pojistitele sníženo

Nesplnil-li pojistitel povinnost vůči šetření škodné události, zvyšuje se částka pojistného plnění o úrok z prodlení. Sazba úroku z prodlení se stanoví ve výši diskontní sazby stanovené Českou národní bankou, platné k prvnímu dni prodlení, navýšené o 4 % ročně. Úroky z prodlení se stanovují vždy samostatně za každý započatý měsíc prodlení ve výši jedné dvanáctiny sazby úroku z prodlení, přičemž sazba úroku z prodlení se aktualizuje každý měsíc s využitím diskontní sazby České národní banky, platné k prvnímu dni daného měsíce prodlení. Úroky z prodlení odvozené na základě diskontní sazby se použijí pokud není v pojistné smlouvě stanovena částka vyšší.

3.5 Právo pojistitele na úhradu vyplacené částky

Pojistitel má proti pojištěnému právo na náhradu toho, co za něho plnil, jestliže prokáže, že pojištěný

- způsobil škodu úmyslně
- porušil základní povinnost týkající se provozu na pozemních komunikacích a toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody, za kterou pojištěný odpovídá
- způsobil škodu provozem vozidla, které použil neoprávněně
- bezdůvodně odmítl jako řidič vozidla podrobit se na výzvu příslušníka Policie České republiky zkoušce na přítomnost alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo

Porušením základních povinností při provozu vozidla na pozemních komunikacích se pro účely tohoto zákona rozumí

- provozování vozidla, které svojí konstrukcí a technickým stavem neodpovídá požadavkům bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích provozování vozidla, jehož technická způsobilost k provozu vozidla nebyla schválena
- řízení vozidla osobou, která není držitelem příslušného řidičského oprávnění
- řízení vozidla osobou, které byl uložen zákaz činnosti řídit vozidlo v době tohoto zákazu
- řízení vozidla osobou, která při řízení vozidla byla pod vlivem alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo

3.6 Zánik pojištění odpovědnosti

Pojištění odpovědnosti zaniká

- dnem, kdy je pojistiteli oznámena změna vlastníka vozidla
- dnem, kdy vozidlo přestalo jako vozidlo fyzicky existovat

- dnem vyřazení tuzemského vozidla z evidence vozidel
- odcizením vozidla
- dnem následujícím po marném uplynutí lhůty stanovené pojistitelem v upomínce k zaplacení pojistného; tato lhůta nesmí být kratší než 1 měsíc a upomínka pojistitele musí obsahovat upozornění na zánik pojištění odpovědnosti v případě nezaplacení dlužného pojistného
- uplynutím doby, na kterou bylo pojištění odpovědnosti sjednáno

Po zániku pojištění odpovědnosti je pojistník povinen bez zbytečného odkladu odevzdat pojistiteli doklad o pojištění a zelenou kartu. Zanikne-li pojištění odpovědnosti před uplynutím doby, na kterou bylo pojistné zaplacené, má pojistitel právo na pojistné do konce kalendářního měsíce, ve kterém pojištění odpovědnosti zaniklo. Zbývající část pojistného je pojistitel povinen vrátit.

3.7 Škodní zástupce

Pojistitel je povinen ustanovit v každém členském státě, mimo členský stát, ve kterém získal povolení k provozování pojištění odpovědnosti, škodního zástupce. Škodní zástupce musí mít:

- jde-li o fyzickou osobu, bydliště nebo místo podnikání
- jde-li o právnickou osobu, sídlo ve státě, ve kterém je ustanoven.

Škodní zástupce jménem a na účet pojistitele projednává škodné události, včetně konečného vyřízení poškozeným vznesených nároků na náhradu škody. Za tím účelem shromažďuje informace nutné k prošetření těchto nároků a provádí opatření k jejich vypořádání, byla-li škoda způsobena provozem vozidla

- ke kterému bylo sjednáno pojištění odpovědnosti u pojistitele nebo pobočky pojistitele v jiném členském státě, než je stát, ve kterém má poškozený bydliště nebo sídlo
- které má obvykle stanoviště v jiném členském státě, než je stát, ve kterém má poškozený bydliště nebo sídlo
- došlo-li k této škodě v jiném členském státě, než je stát, ve kterém má poškozený bydliště nebo sídlo.

Škodní zástupce může být činný i pro více pojistitelů. Musí být zmocněn k zastupování pojistitele ve vztahu k poškozenému, vybaven dostatečnými pravomocemi k uspokojení oprávněných nároků poškozeného v plném rozsahu a schopen vyřizovat věc v úředním jazyce členského státu bydliště nebo sídla poškozeného. Jmenování škodního zástupce nevylučuje právo poškozeného nebo jeho pojistitele uplatnit nárok na náhradu způsobené škody přímo proti osobě, která tuto škodu způsobila, nebo proti příslušnému pojistiteli.

Pojistitel je povinen sdělit Kanceláři jméno a příjmení, datum narození a adresu bydliště nebo místa podnikání škodního zástupce, jedná-li se o fyzickou osobu, nebo obchodní firmu nebo název a sídlo, jedná-li se o právnickou osobu, stát jeho působnosti a všechny změny, a to do 7 dnů ode dne jeho jmenování nebo provedení změny. Kancelář tyto informace předává bez zbytečného odkladu příslušným národním informačním střediskům členských států.

Institut škodních zástupců má zabezpečit poškozeným jednodušší dosažení odškodnění v případě, kdy jejich pobytu ve Společenství mimo bydliště nebo sídla dojde v důsledku dopravní nehody ke škodě na jejich zdraví nebo majetku.

Povinnost členských států zřídit škodní zástupce vychází z ustanovení směrnice. Ta stanoví, že všechny členské státy přijmou veškerá opatření, aby všechny pojišťovny pojišťující odpovědnost z provozu vozidla jmenovaly škodního zástupce v každém jiném členském státě, než kde získaly úřední povolení. Úkolem škodního zástupce je projednání a konečné vyřešení nároků vzniklých ze škodné události v případech, kdy škoda byla způsobena provozem dopravního prostředku.

Pojišťovny oznámí informačním střediskům všech členských států jméno a adresu škodního zástupce, kterého jmenovala v každém členském státě. V rámci Společenství se tak vytvoří informační síť, která by měla podstatně zjednodušit situaci osob poškozených provozem vozidel na území členských států. V České republice byla vedením informačního střediska pověřena Kancelář.

3.8 Česká kancelář pojistitelů

Česká kancelář pojistitelů (ČKP), se sídlem v Praze 5, je právnickou osobou, která byla zřízena zákonem č. 168/1999 Sb. dne 30. července 1999. Jedná se o profesní organizaci pojistitelů, kterým bylo uděleno Ministerstvem financí povolení k provozování pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Svou provozní činnost zahájila 1. ledna 2000.

Je nepostradatelným prvkem celého systému povinného ručení v České republice. Její hlavní činností je kontrola a zabezpečování aktivity všech pojišťoven, které nabízejí povinné ručení v ČR. Tato instituce byla založena ze zákona z důvodu zrušení monopolu České pojišťovny. Jejím dalším úkolem je kontrola všech pojistitelů. Činnost kanceláře podléhá státnímu dozoru, který vykonává ministerstvo.

3.8.1 Česká kancelář pojistitelů v rozsahu stanoveném zákonem

- spravuje garanční fond
- provozuje hraniční pojištění a informační středisko
- uzavírá dohody s kanceláři pojistitelů cizích států, informačními středisky a orgány pověřenými v jiných členských státech vyřizováním žádostí o náhradní plnění a zabezpečuje úkoly vyplývající z těchto dohod
- spolupracuje se státními orgány
- vede evidence a statistiky pro účely pojištění odpovědnosti

Ve vztahu k poškozeným vystupuje ČKP jako garant a poskytovatel plnění za:

- škodu na zdraví nebo usmrcení způsobenou provozem nezjištěného vozidla
- škodu způsobenou provozem vozidla bez pojištění odpovědnosti
- škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla pojištěného hraničním pojištěním
- škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla jehož řidiči nevzniká při provozu tohoto vozidla na území ČR povinnost uzavřít hraniční pojištění

Ve vztahu k povinným má ČKP právo na náhradu toho, co za povinné osoby plnila.

3.8.2 Garanční fond

ČKP plní zákonem uložené povinnosti. Jednou z povinností ČKP je plnění náhrad poškozeným z garančního fondu. Kancelář se snaží nabídnout veřejnosti i další servis (poskytování praktických informací týkající se povinného ručení...)

Garanční fond je tu proto, aby z něj ČKP poskytla plnění poškozeným nepojištěným nebo nezjištěným vozidlem. V případě škody způsobené nepojištěným vozidlem se plnění z garančního fondu týká škody na zdraví ale i materiálních škod. U škody způsobené nezjištěným vozidlem připadá v úvah plnění pouze škody na zdraví. Prostřednictvím plnění z garančního fondu jsou hrazeny i škody způsobené zahraničními vozidly. Pokud by na našem trhu došlo k úpadku pojišťovny, pak by neuhrazené škody z povinného ručení takové pojišťovny přešly na garanční fond. Jde tedy o velmi širokou škálu možných případů plnění z garančního fondu. Garanční fond se tvoří z příspěvků pojistitelů a z pojistného za hraniční pojištění.

Kancelář poskytuje z garančního fondu poškozenému

- 1) plnění za škodu na zdraví nebo usmrcením způsobenou provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba,
- 2) plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba bez pojištění odpovědnosti,
- 3) plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba, jejíž odpovědnost za tuto škodu je pojištěna u pojistitele, který z důvodu svého úpadku nemůže uhradit tuto škodu,
- 4) plnění za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla, za kterou odpovídá osoba, jejíž odpovědnost za tuto škodu je pojištěna hraničním pojištěním,
- 5) plnění za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla, jehož řidiči nevzniká při provozu tohoto vozidla na území České republiky povinnost uzavřít hraniční pojištění.

3.8.3 Informační středisko Kanceláře

Za účelem poskytnutí informací nezbytných pro uplatnění nároků poškozených osob na náhradu škody z pojištění odpovědnosti provozuje Kancelář informační středisko, jehož prostřednictvím zjišťuje a uchovává údaje o

- státních poznávacích značkách tuzemských vozidel,
- pojistiteli, číslech pojistných smluv týkajících se pojištění odpovědnosti z provozu tuzemských vozidel a datech počátku a konce platnosti pojištění,
- číslech zelených karet, číslech pojistných smluv týkajících se hraničního pojištění a
- pojistitelích, jejich pobočkách zřízených v jiných členských státech a jimi jmenovaných škodních zástupcích.

Informace musí být uchovávány nejméně po dobu 7 let ode dne trvalého vyřazení vozidla z registru silničních vozidel nebo ode dne zániku pojistné smlouvy tak, aby poškozený mohl od Kanceláře do 7 let ode dne vzniku škodné události získat vždy informace o

- pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, kterým byla poškozenému způsobena škoda
- číslech pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti uzavřené pojistitelem
- škodním zástupci pojistitele, jestliže se jedná o poškozeného s bydlištěm v jiném členském státě
- vlastníku vozidla nebo jeho provozovateli
- místě, na které se má poškozený obracet v případě, že škoda byla způsobena provozem vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti

3.9 Evidence pojištění odpovědnosti

Pojistitel sděluje Kanceláři údaje o vzniku, změně a zániku pojištění odpovědnosti nejméně v rozsahu údajů uváděných v dokladu o pojištění odpovědnosti, a to nejpozději do 1 měsíce ode dne vzniku příslušné skutečnosti. Kancelář sděluje

údaje týkající se vozidel, která podléhají evidenci vozidel, Ministerstvu dopravy, které provozuje Centrální registr vozidel.

Ministerstvo dopravy porovnává údaje s údaji jím vedenými a sdělí Kanceláři výsledek porovnání a údaje o vozidlech a o jejich vlastnících nebo provozovatelích, které nebyly sděleny Kanceláři, a to v rozsahu jím vedených údajů. Kancelář má právo požadovat sdělení i jednotlivých údajů vedených v Centrálním registru vozidel, jsou-li pro to důvody vyplývající z její působnosti podle tohoto zákona. Údaje vedené Kanceláři týkající se vozidel a jejich vlastníků nebo provozovatelů mohou být Kanceláři sděleny pojistiteli.

Pokud pojištění odpovědnosti zaniklo a nebyla-li ve lhůtě 14 dnů ode dne tohoto zániku pojištění uzavřena nová pojistná smlouva týkající se téhož tuzemského vozidla, je vlastník vozidla povinen ve stejné lhůtě odevzdat státní poznávací značku a osvědčení o registraci tohoto vozidla příslušnému orgánu evidence. Nelze-li z objektivních důvodů tuto povinnost splnit, musí vlastník vozidla takovou skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit příslušnému orgánu evidence. Tyto povinnosti jsou splněny i tehdy, pokud tak učinil provozovatel vozidla zapsaný v registru vozidel.

Nesplní-li vlastník vozidla povinnosti, oznamuje Kancelář bez zbytečného odkladu prostřednictvím Centrálního registru vozidel orgánu evidence příslušnému podle místa trvalého pobytu nebo sídla vlastníka tuzemského vozidla, který na základě tohoto oznámení zahájí správní řízení, ve kterém v závislosti na zjištěných okolnostech rozhodne o udělení pokuty, popřípadě o vyřazení vozidla z registru silničních vozidel.

3.10 Hraniční pojištění

Řidič cizozemského vozidla, s výjimkou řidiče, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě, a s výjimkou řidiče, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu, je povinen uzavřít s Kanceláří pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla na území České republiky. Hraniční

pojištění se uzavírá při vstupu cizozemského vozidla na území České republiky zaplacením pojistného, a to na dobu jeho pobytu na tomto území nebo na dobu prodloužení tohoto pobytu, nejméně však na dobu 15 dnů. Bez hraničního pojištění neumožní Policie České republiky jízdu takového vozidla na území České republiky.

Hraniční pojištění se vztahuje pouze na škodné události, které nastaly na území České republiky a na území jiného členského státu. Činnosti spojené s uzavíráním hraničního pojištění může na základě smlouvy vykonávat jménem Kanceláře jí pověřená osoba.

Kancelář vydá řidiči vozidla doklad o hraničním pojištění, jakmile zaplatil pojistné. Náležitosti tohoto dokladu stanoví ministerstvo vyhláškou.

Jestliže je na území České republiky provozováno cizozemské vozidlo, jehož provoz na tomto území je podmíněn hraničním pojištěním, bez uzavření tohoto pojištění, je řidič tohoto vozidla povinen zaplatit Kanceláři pojistné odpovídající trojnásobku pojistného, které mělo být na dobu pobytu tohoto vozidla na území České republiky zapláceno, nejméně však 10 tisíc Kč. Totéž platí, jestliže je takové cizozemské vozidlo provozováno na území České republiky bez hraničního pojištění po uplynutí doby platnosti zelené karty.

Neprokáže-li se řidič cizozemského vozidla, jehož provoz na území České republiky je podmíněn hraničním pojištěním, při výjezdu tohoto vozidla z území České republiky dokladem o hraničním pojištění uzavřeným na celou dobu pobytu tohoto vozidla na území České republiky nebo na dobu tohoto pobytu po uplynutí doby platnosti zelené karty, příslušník Policie České republiky neumožní další jízdu cizozemského vozidla do doby splnění povinnosti. Zaplácené pojistné za hraniční pojištění se nevrací.

3.11 Kontrola pojištění odpovědnosti

Při provozu vozidla na pozemní komunikaci je jeho řidič povinen mít u sebe doklad o pojištění nebo zelenou kartu nebo doklad o hraničním pojištění a na požádání

jej předložit příslušníku Policie České republiky. To neplatí pro řidiče vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti a řidiče cizozemského vozidla, jehož pojištění odpovědnosti je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu. Policie České republiky provádí kontrolu pojištění odpovědnosti v případě vstupu cizozemského vozidla na území České republiky.

3.12 Bonus a malus

Celý systém povinného ručení motivuje řidiče k jízdě bez nehod. Kdo jezdí beze škod, získá slevu na pojistném - bonus. Ve většině případů získá řidič pětiprocentní slevu na pojistném za každých 12 měsíců bez nehody.

Podle pojišťoven má nárok na maximální bonus přibližně 40 procent jejich klientů. Když řidič způsobí nehodu, cena pojistného se zvýší, řidiči je připsán malus. V případě, že má dosažený bonus, cena povinného ručení se za každou způsobenou škodu zvyšuje o malus ve výši 10 procent. Když má například řidič „vyjetý“ 25% bonus, ten se mu sníží celkem o 10 procent a sazba povinného ručení pro něj bude nadále zvýhodněna 15% bonusem.

Pokud však způsobí škodu řidič se základní sazbou, pojistné je za každou způsobenou škodu zatíženo malusem ve výši 50 %. Maximální malus může dosáhnout až 200 %, pojištění pak stojí dvakrát více. Můžeme to ukázat na modelovém příkladu. Předpokládejme, že základní sazba povinného ručení je 3600 korun ročně. Za pět let jízdy bez nehody řidič tohoto vozu získal bonus 25 procent, platil by tedy 2700 korun. Pokud by v dalším roce způsobil škodu, pojišťovna by připsala 10% malus a platil by 3060 korun.

Pokud by však ten samý řidič způsobil škodu hned v prvním roce pojištění, kdy ještě nedosáhl žádného bonusu, jeho povinné ručení by bylo o 50 % dražší a platil by 5400 korun ročně. Pojišťovny sice malus uplatňují, ale celý systém zatím kulhá. Řidič, který způsobí nehodu a hrozí mu malus, totiž může dát výpověď a přejít k jiné pojišťovně. Pokud nepředloží potvrzení o bezeškovém průběhu (bonusu), pojišťovna

ho pojistí za základní sazbu. Případná jím způsobená nehoda se tedy do ceny pojištění nepromítne.

V zahraničí existují databáze, kde se sdružují informace o každé nehodě. Není problém zjistit, zda klient, který se zajímá o pojištění, nezpůsobil nějakou pojistnou událost, a podle toho uplatnit malus. Na registru se pracuje také v České republice. Bude se jednat o databázi „škůdců“ v povinném ručení, do které budou mít pojišťovny přístup, aby si ověřily historii žadatele o povinné ručení. Registr by měl začít fungovat v příštím roce.

4. Kapitola

Havarijní pojištění

4.1 Předmět havarijního pojištění

Havarijní pojištění slouží k ochraně vozidla před škodami způsobenými živly nebo vzniklými v důsledku havárie, odcizení či neoprávněného užití vozidla. Ačkoliv nejde o povinné pojištění, je rozumné havarijní pojištění uzavřít. Opravy aut jsou drahé a i v případě nezaviněné škody mohou znamenat nepříjemný zásah do rodinného rozpočtu. Havarijní pojištění je určeno všem vozidlům s platným technickým průkazem a českou registrační značkou (dříve SPZ), s výjimkou historických vozidel.

4.2 Rozsah plnění havarijního pojištění

Havarijní pojištění Vám zabezpečí komplexní pojistnou ochranu při nahodilých pojistných událostech, ke kterým dojde na území daného státu (popřípadě celé Evropy, rozsah pojištění závisí na pojišťovně). V podstatě existují čtyři základní pojistná rizika, proti kterým se můžete pojistit, a to:

- havárie
- krádež
- zničení či poškození živlem
- zásah cizí osoby (vandalismus)

Pojišťovny nabízejí různé kombinace uvedených rizik a klient se může rozhodnout, proti kterým se chce pojistit. Jednotlivá rizika lze uzavírat samostatně, zvolit kombinaci některých, anebo uzavřít kompletní pojištění.

Kromě základních existují i další vedlejší rizika, které je možné připojistit. Mezi rizika vyžadující připojištění můžeme zařadit např. pojištění:

- čelního skla
- zavazadel a věcí osobní potřeby
- úrazu přepravovaných osob
- mimořádné výbavy

Cílem kvalitní pojišťovny by mělo být, aby v případě pojistné události nebyl její klient rozčarován. Praxe dokazuje, že klienti pojišťoven opravdu často přesně nevědí, na co jsou pojištěni. Proto by si klienti před uzavřením smlouvy měli zjistit veškerý rozsah krytí, na které se pojištění vztahuje a naopak.

Pokud například řidiči zamrzne nafta nebo pokud se kvůli mrazu poškodí motor, z havarijního pojištění tuto škodu žádná pojišťovna nezaplatí. Při mrazech se motor poškodí, pouze pokud není použita chladicí kapalina dostatečné koncentrace. V takovém případě je řeč spíše o nesprávné údržbě vozidla a na tu se pojištění nevztahuje. Co se týče zamrzlé nafty – jde o odstranitelný provozní problém, tedy opět ne o pojistnou událost. Většinou však máte nárok na asistenční služby z havarijního pojištění.

V případě poškození motorového vozidla následkem výmolů na silnici jde o škodu, která je naopak hrazena z pojištění vozidla. Pojišťovna však vždy zkoumá příčinnou souvislost mezi vznikem poškození motorového vozidla a jeho rozsahem. Pokud se domníváte, že škoda bude vyšší, je vhodné, pokud na místo dopravní nehody přivoláte policii.

4.3 Výše pojistného

Cena pojištění, tj. výše pojistného, které je pojištěný povinen v případě sjednání smlouvy platit, se odvíjí od několika faktorů, mezi něž patří:

- typ a značka vozidla
- pořizovací cena vozidla
- stáří vozidla (čím starší vozidlo, tím levnější pojistné)
- zvolené riziko pojištění (odcizení, havárie, živelní, kompletní)
- zvolená spoluúčast (čím větší spoluúčast, tím levnější pojistné)
- různé slevy
- způsob platby
- jestli je vozidlo tuzemské nebo zahraniční výroby

- rizikovost řidičů (řidiči s bezeškodním průběhem pojištění mají levnější pojistné).

U havarijního pojištění není cena hlavním hlediskem pro posouzení, důležitější je kvalita pojištění. Ta se odvíjí od limitů plnění, které pojišťovna v případě pojistné události poskytne, od kvality asistenčních služeb, možnostech kombinovat rizika, apod.

Co je ale mnohem důležitější? Sledovat pokles hodnoty vozu a přizpůsobit tomu aktuální smlouvu o havarijním pojištění. Každý rok totiž auto stárne a jeho hodnota klesá. A mezi jeho hodnotou a cenou havarijního pojištění je přímá úměrnost. Klesá-li hodnota vozidla, klesá i cena havarijního pojištění. Nemá tedy smysl uzavírat havarijní pojištění v době, kdy auto pořizujete a dál už jenom platit a nesledovat aktuální hodnotu vašeho vozu. Pojistná částka podle hrubých odhadů představuje asi 3-8% hodnoty vozidla. To je ve srovnání s povinným ručením docela hodně. Přesto rozdíly v nabídce jednotlivých pojišťoven existují. Hrubá kalkulace se dá vypočítat také on-line díky internetovým stránkám pojišťoven.

4.4 Oznámení pojistné události

V případě havarijního pojištění je pojištěný, v souladu s Občanským zákoníkem, povinen bezodkladně po vzniku pojistné události oznámit pojišťovně škodní událost. Jen pozor na to, že pojištěným je u havarijního pojištění vlastník auta, narozdíl od povinného ručení, kde je pojištěným osoba, která způsobila škodu (zpravidla řidič).

Když nastane dopravní nehoda, je třeba, abyste kontaktovali policii a asistenční službu. Pracovníci asistenční služby jsou k dispozici 24 hodin denně a na místo nehody se dokáží dostat do 45 minut od zavolání na asistenční linku. Asistenční společnost vám poskytne kromě technické pomoci také poradenství při oznamování pojistné události a obhlídce škody. Zároveň je k dispozici telefonní linka pro hlášení pojistných událostí.

5. Kapitola

Rozdíl mezi povinným ručením a havarijním pojištěním

Tyto dva termíny, ač se vztahují na 1 automobil, se od sebe výrazně liší a to:

- událostmi, na které se vztahují
- cenou
- povinnostmi uzavírat

Toto jsou 3 základní rozdíly, které pojištění od sebe odlišuje.

5.1 Co je hrazeno havarijním pojištěním a co povinným ručením?

Povinné ručení je zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. Je povinné a vozidlo bez sjednání tohoto pojištění nesmí na silnici. Pokud majitel vozidla nebude mít uzavřené povinné ručení a způsobí vozidlem druhému škodu na zdraví nebo na majetku, bude hradit veškerou škodu z vlastních prostředků.

Aby jste předešli takovému problému je nutné mít uzavřené povinné ručení. Ovšem škodu, kterou neúmyslně způsobíte na vlastním vozidle povinné ručení nehradí. Proto je dobré mít sjednané i havarijní pojištění.

Pojistná událost	Pojištění
Škody způsobené jinému při používání motorového vozidla	Povinné ručení
Škody způsobené sami sobě na vlastním automobilu (neúmyslně)	Havarijní pojištění
Krádež	Havarijní pojištění
Živelné poškození nebo zničení	Havarijní pojištění

Tabulka č. 1: Hrazení z povinného ručení nebo havarijního pojištění

5.2 Cena povinného ručení a havarijního pojištění

Tyto dvě pojištění se od sebe výrazně liší cenou. Havarijní pojištění má mnohem vyšší cenu než povinné ručení. U některých pojišťoven je poskytována sleva pokud se povinné ručení a havarijní pojištění uzavře najednou.

5.2.1 Havarijní pojištění

Česká podnikatelská pojišťovna	Výše pojistného ročně
Osobní automobil, r.v. 2000, spoluúčast 2%, 200 000.- cena vozidla	15 566.- Kč
Osobní automobil, r.v. 2000, spoluúčast 5%, 200 000.- cena vozidla	14 476.- Kč
Osobní automobil, r.v. 2000, spoluúčast 10%, 200 000.- cena vozidla	13 828.- Kč

Tabulka č. 2.1: Přehled výše havarijního pojistného u ČPP – all risk

Česká podnikatelská pojišťovna	Výše pojistného ročně
Osobní automobil, r.v. 2007, spoluúčast 2%, 700 000.- cena vozidla	39 709.- Kč
Osobní automobil, r.v. 2007, spoluúčast 5%, 700 000.- cena vozidla	36 952.- Kč
Osobní automobil, r.v. 2007, spoluúčast 10%, 700 000.- cena vozidla	35 297.- Kč

Tabulka č. 2.2: Přehled výše havarijního pojistného u ČPP – all risk

5.2.2 Povinné ručení

Název pojišťovny	Výše pojistného
Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.	11 069.- Kč
Kooperativa a.s.	9 288.- Kč
ČSOB Pojišťovna	9 094.- Kč

Tabulka č. 3: Přehled výše ročního pojistného u povinného ručení u vybraných pojišťoven

Osobní automobil, rok výroby 2000, obsah 1850 – 2000 cm³

5.3 Povinnost uzavírat pojištění

Havarijní pojištění není ze zákona povinné. Povinné ručení (pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) je ze zákona povinné. Existují postihy pro ty, kteří nemají zřízeno povinné ručení a používají motorové vozidlo:

- ti, kteří používají motorové vozidlo bez pojištění odpovědnost mohou dostat sankci až 20 000.- Kč a navíc jim může být udělen zákaz řízení motorových vozidel až na dobu 1 roku
- ti, kdo neodevdají orgánu evidence vozidel státní poznávací značku a technický průkaz v případě zániku pojištění do 7 dnů může dostat pokutu až ve výši 10 000.- Kč
- ti, kdo nepředloží při provozu vozidla na požádání policie doklad o pojištění, může dostat pokutu ve výši 500.- Kč

6. Kapitola

Obsah právních pojmů

6.1 Vymezení pojmů

6.1.1 Silniční vozidlo

Vozidlo druhu moped, motocykl, tříkolka nebo čtyřkolka, osobní automobil, autobus, nákladní automobil, trolejbus, speciální automobil, tahač, přípojné vozidlo; zvláštním vozidlem je vozidlo druhu traktor a jeho přípojná vozidla (včetně jednonápravového traktoru s přívěsem), pracovní stroj samojízdný, pracovní stroj přípojný a zvláštní vozidla, která nelze zařadit do výše uvedených kategorií, zejména sněžný skútr, rolba, čtyřkolka určená pro přepravu materiálů nebo technologií; za vozidlo se nepovažuje invalidní vozík.

6.1.2 Tuzemské vozidlo

Vozidlo, které podléhá registraci silničních vozidel vedené podle zvláštního právního předpisu nebo vozidlo, které nepodléhá evidenci vozidel a je ve vlastnictví fyzické osoby s bydlištěm na území České republiky nebo právnické osoby se sídlem na území České republiky.

6.1.3 Cizozemské vozidlo

Vozidlo, které je vybaveno cizí státní poznávací značkou, nebo vozidlo, které není vybaveno cizí státní poznávací značkou a je ve vlastnictví fyzické osoby s bydlištěm nebo právnické osoby se sídlem mimo území České republiky.

6.1.4 Pojistitel

Pojišťovna, která je podle zvláštního právního předpisu oprávněna provozovat na území České republiky pojištění odpovědnosti.

6.1.5 Pojistník

Kdo uzavřel s pojistitelem smlouvu o pojištění odpovědnosti.

6.1.6 Pojištěný

Na jehož odpovědnost za škodu se pojištění odpovědnosti vztahuje.

6.1.7 Poškozený

Komu byla provozem vozidla způsobena škoda a má nárok na náhradu škody podle tohoto zákona.

6.1.8 Škodná událost

Způsobení škody provozem vozidla.

6.1.9 Kancelář pojistitelů

Profesní organizace sdružující pojišťovny, které jsou v určitém státě oprávněny provozovat pojištění odpovědnosti.

6.1.10 Zelená karta

Mezinárodní doklad o existenci pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, který umožní prokázat řidiči příslušného vozidla zda má v pořádku pojištění odpovědnosti. Tato karta také umožňuje vstup a provoz vozidla na území cizího státu bez nutnosti uhradit finanční částky jinak požadované tamními orgány za tzv. hraniční pojištění.

6.1.11 Členský stát

Stát Evropské unie nebo jiný stát tvořící Evropský hospodářský prostor.

6.2 Provoz motorového vozidla

Na dálnici, silnici, místní komunikaci a veřejné přístupné účelové komunikaci lze provozovat vozidlo jen za trvání pojištění odpovědnosti vzniklého na základě pojistné smlouvy. Jinak se jedná o přestupek nebo jiný správní delikt.

6.2.1 Dálnice

Je pozemní komunikace určená pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly, která je budována bez úrovnových křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a která má směrové oddělené jízdní pásy.

6.2.2 Silnice

Je veřejně přístupná pozemní komunikace určena k užití silničními a jinými vozidly a chodci. Silnice se podle svého určení a dopravního významu rozdělují do tříd.

6.2.3 Místní komunikace

Je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce.

6.2.4 Účelová komunikace

Je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.

Účelová komunikace je i pozemní komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu, která slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu. Tato účelová komunikace není přístupná veřejně, ale v rozsahu a způsobem, který stanoví vlastník nebo provozovatel uzavřeného prostoru nebo objektu.

6.3 Seznam cizích států

Stanovuje se seznam cizích států, na jejichž území platí pojištění odpovědnosti. Podmínkou začlenění tohoto cizího státu do seznamu je jeho členství v Radě kancelářů. Rada kancelářů je profesní organizací sdružující pojišťovny, které jsou v určitém státě oprávněny provozovat pojištění odpovědnosti, které bylo přijato v platnost dne 25. ledna 1949 Podvýborem pro silniční dopravu při Výboru pro vnitrozemskou dopravu Hospodářské komise Spojených národů pro Evropu. Oproti seznamu států uvedených v zelené kartě seznam neobsahuje mimoevropské země Írán, Izrael, Maroko a Tunisko.

Zelená karta je platná pro území všech států, které nebyly ze seznamu států na této kartě vyškrtnuty, přičemž nelze vyškrtnout státy zde níže uvedené.

Mimo území České republiky, ostatních členských států Evropské unie a dalších států tvořících Evropský hospodářský prostor, se pojištění odpovědnosti vztahuje na škody způsobené provozem tuzemských vozidel na území států Albánie, Andorry, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Chorvatska, Monaka, Rumunska, San Marina, Srbska a Černé Hory, Švýcarska, Turecka, Ukrajiny a Vatikánu.

7. Kapitola

Pojistná smlouva

7.1 Pojistná smlouva

Pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné.

Pojistitel je povinen pojistnou smlouvu uzavřít, jestliže návrh na její uzavření neodporuje tomuto zákonu nebo všeobecným pojistným podmínkám pojistitele. Bezprostředně po uzavření pojistné smlouvy týkající se tuzemského vozidla je pojistitel povinen vydat pojistníkovi doklad o pojištění odpovědnosti a na žádost pojistníka zelenou kartu. Náležitosti dokladu o pojištění stanoví Ministerstvo financí.

7.2 Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu

Uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti je povinen vlastník nebo spoluvlastník tuzemského vozidla nebo řidič cizozemského vozidla. Tím není dotčeno právo uzavřít pojistnou smlouvu osobou, která je osobou odlišnou od vlastníka tuzemského vozidla nebo řidiče cizozemského vozidla.

7.3 Výjimky z pojištění odpovědnosti

Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu podle zákona nemá

7.3.1 Cizozemská vozidla

Řidič cizozemského vozidla, který je držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě, nebo vozidla, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu,

7.3.2 Integrovaný záchranný systém

Složka integrovaného záchranného systému pro všechna vozidla neužívaná k podnikání a zařazená do průběžně aktualizované přílohy poplachového plánu integrovaného záchranného systému kraje,

7.3.3 Ministerstvo obrany

Pro vozidla provozovaná Vojenským zpravodajstvím a Ministerstvo vnitra pro vozidla provozovaná Úřadem pro zahraniční styky a informace a pro vozidla Policie České republiky útvarů služby kriminální policie a vyšetřování a obec pro vozidla provozovaná jednotkami sborů dobrovolných hasičů obce.

7.4 Náležitosti pojistné smlouvy

Pojistná smlouva obsahuje údaje o účastnících smlouvy a o vozidle, době trvání pojištění, pojistném období, limitu pojistného plnění, výši pojistného, způsobu jeho placení a jeho splatnosti.

Jestliže v době uzavření pojistné smlouvy nejsou některé údaje týkající se vozidla známy, je pojistník povinen je pojistiteli sdělit ve lhůtě, kterou pojistitel určil, nejpozději však do 15 dnů od uzavření pojistné smlouvy. Zelenou kartu v takovém případě pojistitel vystaví po obdržení tohoto sdělení pojistníka.

8. Kapitola

Porovnání vybraných pojišťoven z rozsahu krytí rizik a cen pojištění

8.1 Česká podnikatelská pojišťovna

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., (ČPP) působí na českém pojistném trhu od listopadu 1995. Základní kapitál společnosti činí 1 miliardu Kč. V oblasti povinného ručení patří mezi tři nejvýznamnější pojišťovny na českém trhu. Společnost je řádným členem České asociace pojišťoven, České kanceláře pojistitelů a dalších sdružení.

Jediným akcionářem České podnikatelské pojišťovny, a.s., je Kooperativa pojišťovna a.s.. Wiener Städtische Allgemeine Versicherung AG je hlavním akcionářem Kooperativy pojišťovny, a.s.. Koncern nově působí pod společnou značkou Vienna Insurance Group, který v současnosti zaujímá přední pozici na trzích v Rakousku, České republice, Rumunsku a na Slovensku. K dalším klíčovým trhům Vienna Insurance Group patří Polsko, Maďarsko, Chorvatsko, Srbsko a Černá Hora a Bulharsko.

Název	Limity krytí		Úrazové pojištění řidiče při havárii vozidla
	škody na věci a ušlý zisk	škody na zdraví	
Special plus	20 mil. Kč	40 mil. Kč	200 tis. Kč
Super plus	70 mil. Kč	70 mil. Kč	300 tis. Kč

Tabulka č. 4: Limity krytí u osobního automobilu u ČPP

V obou variantách jsou zdarma zahrnuty asistenční služby pro případ nehody a poruchy vozidla, při ztrátě klíčů od vozidla, při defektu pneumatik, při vyčerpání či záměně paliva a v dalších neočekávaných situacích a úrazové pojištění řidiče vozidla.

Obsah v cm ³	Cena pojistného	
	Special plus	Super plus
1350 - 1650	6 928.-	7 634.-
1650 - 1850	7 580.-	8 306.-
1850 - 2000	10 515.-	11 328.-
2000 - 2500	10 804.-	11 664.-

Tabulka č. 5: Cena povinného ručení osobního automobilu u ČPP

8.2 Kooperativa

Kooperativa je druhou největší pojišťovnou na českém trhu a její podíl na celkovém předepsaném pojistném v ČR činil (k 31. 12. 2005) 22,9%. Je univerzální pojišťovnou, která nabízí plný sortiment služeb a všechny standardní druhy pojištění jak pro občany, tak pro klienty z řad firem od drobných podnikatelů až po velké průmyslové firmy. Základní jmění pojišťovny činí 2,8 mld. Kč

Při sjednání povinného ručení navíc pojištěný obdrží:

- Živelní pojištění auta zdarma
- Bonus za bezeškový průběh až ve výši 50%
- Nejlevnější varianta zahrnuje asistenční služby

Název	Limity krytí	
	škody na věci a ušlý zisk	škody na zdraví
Standard	24 mil. Kč	54 mil. Kč
Benefit	70 mil. Kč	70 mil. Kč

Tabulka č. 6: Limity krytí osobního automobilu u Kooperativy

Obsah v cm ³	Cena pojistného	
	Standard	Benefit
1000 - 1350	3 948.-	4 056.-
1350 - 1850	5 988.-	6 168.-
1850 - 2500	9 288.-	9 564.-

Tabulka č. 7: Cena povinného ručení osobního automobilu u Kooperativy

8.3 ČSOB Pojišťovna

Současná ČSOB Pojišťovna vznikla spojením IPB Pojišťovny, a.s. a ČSOB Pojišťovny, a.s., ke kterému došlo 6. 1. 2003. IPB Pojišťovna, a.s. byla založena v roce 1992 tehdejší Investiční bankou, a.s. pod názvem Pojišťovna IB, a.s. a byla tak jednou z prvních tuzemských pojišťoven, které po demonopolizaci českého pojišťovníctví vstoupily na trh. Pojišťovací činnost zahájila 1. května 1992, a to poskytováním výhradně životního a důchodového pojištění s možností úrazového připojištění. Pojistné smlouvy byly uzavírány jak jednotlivě s fyzickými osobami, tak ve formě skupinového pojištění pro pracovní kolektivy.

Od 11. 4. 1994 sjednávala IPB Pojišťovna, a.s. komplexní pojištění majetku a odpovědnosti za škodu pro podniky a společnosti a od roku 1996 také pojištění nemovitostí a domácností pro občany a drobné podnikatelské společnosti. Koncem roku 1996 byla nabídka doplněna o pojištění motorových vozidel VARIANT a v roce 1999 o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tzv. povinné ručení).

V současnosti je ČSOB Pojišťovna, která vznikla spojením dvou významných společností, univerzální pojišťovnou nabízející celou řadu životních i neživotních pojištění pro fyzické i právnické osoby. Objemem předepsaného pojistného se řadí na 4. místo mezi všemi pojišťovacími subjekty českého trhu. Její členství v silné finanční skupině ČSOB zajišťuje klientům komplexnost a kvalitu poskytovaných služeb srovnatelnou se zeměmi EU.

Při sjednání povinného ručení navíc pojištěný obdrží:

- Zdarma úrazové pojištění
- Bonus až 35 % jezdíte-li bez nehod
- Velký výběr možných připojištění: odcizení vozidla, čelní sklo, zavazadla, náhradní vozidlo
- Zdarma široká nabídka asistenčních služeb

Název	Limity krytí	
	škody na věci a ušlý zisk	škody na zdraví
Standard	24 mil. Kč	44 mil. Kč
Dominant	60 mil. Kč	60 mil. Kč
Premiant	100 mil. Kč	100 mil. Kč

Tabulka č. 8: Limity krytí osobního automobilu u ČSOB Pojišťovny

Obsah v cm ³	Cena pojistného		
	Standard	Dominant	Premiant
1350 - 1400	3 505.-	3 677.-	3 780.-
1400 - 1850	5 148.-	5 402.-	5 554.-
1850 - 2500	7 775.-	8 160.-	8 392.-

Tabulka č. 9: Cena povinného ručení osobního automobilu u ČSOB Pojišťovny

8.4 Shrnutí

Z rozsahu krytí v základním tarifu je z těchto třech pojišťoven nejlepší Kooperativa, tomu ale také odpovídá i cena. Ve vyšším tarifu krytí je na prvním místě

z těchto třech pojišťoven ČSOB, přičemž cena není nejvyšší. Nejdražší v základním tarifu je Česká podnikatelská pojišťovna.

Pojišťovny se předhánějí v poskytování slev a výhod. Záleží jen na vlastnících vozidel, jestli se budou rozhodovat podle ceny, výše krytí, služeb, výše právní ochrany. Jisté je, že nechtějí-li mít problémy, jednu si vybrat musí.

Z mého pohledu se ceny povinného ručení, až na pár výjimek, moc neliší. Ovšem záleží jen na pojišťovnách, jak dokáží své potencionální zákazníky „zlomit“ díky svým slevám a doprovodným službám. Za velice zajímavou doprovodnou službu lze považovat tzv. bonus, který má tu výhodu: Jestliže jezdíte bez nehod, povinné ručení se pro vás stává levnější.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo seznámit čtenáře o podstatě povinného ručení. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (zkráceně povinné ručení) je nezbytné pro každého, kdo chce provozovat své vozidlo na pozemních komunikacích. Podle legislativního ustanovení má pojištěný z tohoto pojištění nárok, aby za něj pojišťovna v případě pojistné události hradila poškozeným uplatněné a prokázané nároky na náhradu.

Zákon stanovuje minimální výši krytí pojistného rizika u věcných škod na 5 milionů korun a v případě škod na zdraví na 18 milionů korun. Tím se také ruší dosavadní neomezené krytí. Jednotlivé pojišťovny nabízejí často několik variant povinného ručení, běžně se označují jako Standard a Exclusive / Bonus / Euro. Horní hranicí krytí rizika je ve většině případů částka 50 milionů korun.

V současnosti je uzavírání pojistných smluv a jejich plnění velmi administrativně náročné. To se projeví i na ceně pojistného. Tento systém pojištění povinného ručení není zcela propracovaný, protože povoluje provoz vozidla na pozemní komunikaci bez placení pojistného. V případě, že pojištěný měl uzavřenou pojistnou smlouvu a v současnosti ji již neplatí, doklad o zaplacení mu však zůstává (na dokladu není vymezena doba platnosti). Při silniční kontrole nemůže Policie ČR zjistit zda má či nemá zaplacené pojistné a tudíž ho nemůže ani pokutovat. Takovýto viník je dopaden až při dopravní nehodě. V minulosti tento problém byl řešen lépe. Existovali tzv. ústřížkové složenky, které byly placeny vždy na rok a museli se předkládat vždy na požádání policie.

Dnešní systém povinného ručení jde ku prospěchu řidičům, kteří mají bezeškoní průběh a tím získávají slevy z pojistného. V minulosti tak tomu nebylo. Všichni řidiči platili stejné pojistné (bez ohledu na to, zda měli či neměli dopravní nehodu). Domnívám se, že současný systém povinného ručení je lepší než v minulosti, i když má stále nedostatky, které by šly částečně eliminovat.

Seznam použité literatury

- ✓ Všeobecné pojistné podmínky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla na pozemní komunikaci
- ✓ Zákon č. 168/1999 Sb. a k odpovědnosti za přestupky a trestné činy v silničním provozu
- ✓ <http://www.mesec.cz>
- ✓ <http://finance.cz>
- ✓ <http://idnes.cz>